

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME.

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse artikelen van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2014 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten, wat betreft individuele kennisgevingen
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten voorziet dat een projectbesluit een beschermingsbesluit inzake onroerend erfgoed kan wijzigen of opheffen. Hoewel het verslag aan de regering bij het uitvoeringsbesluit expliciet de noodzaak tot gelijkaardige behandeling vermeldt, en dit in de praktijk ook effectief toegepast wordt, wordt de individuele kennisgevingsverplichting niet expliciet voorzien in het uitvoeringsbesluit. Dit wordt met huidig ontwerpbesluit rechtgezet.

Daarnaast worden nog een aantal technische aanpassingen gedaan aan het uitvoeringsbesluit betreffende complexe projecten.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld:

- Omgeving en Natuur (beleidsdomein Omgeving)

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2021/119 van 26 maart 2021.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 2 april 2021 verkregen.

De Vlaamse Regering keurde voorliggend ontwerp principieel goed op 30 april 2021 (VR 2021 3004 DOC0455).

Advies nr. 69.330/1 van de Raad van State werd op 1 juni 2021 verkregen. Voor een bespreking hiervan wordt verwezen naar punt 4.

2. INHOUD

Individuele kennisgeving bij complexe projecten tot wijziging of opheffing van beschermingsbesluiten

Het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten voorziet dat een projectbesluit een beschermingsbesluit (van een monument, een archeologische site, een stads- of dorpsgezicht of een cultuurhistorisch landschap) kan wijzigen of opheffen (artikel 41, 10°, van decreet van 25 april 2014).

Het ontwerp van projectbesluit bevat de opgave als welke beslissingen vermeld in artikel 40 en 41 van het decreet van 25 april 2014 het projectbesluit geldt en, in voorkomend geval, de wijze waarop toepassing gemaakt wordt van artikel 41 van dit decreet van 25 april 2014. (zie art. 23 van het decreet van 25 april 2014)

In het (ontwerp van) projectbesluit komt een motivering en de nodige bepalingen om de (beschermings)besluiten aan te passen of op te heffen.

De voorgenomen wijziging of opheffing doorloopt zoals alle andere onderdelen van een projectbesluit de stappen die het decreet complexe projecten voorziet en gaat zo bijvoorbeeld mee in openbaar onderzoek.

Het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 voorziet bij een bescherming en bij een wijziging of opheffing ervan in een individuele betekening, zowel bij het besluit tot voorlopige wijziging of opheffing als na het definitief besluit. (zie art. 6.2.3 van het Onroerendergoeddecreet) De Raad van State beschouwt beschermingsbesluiten als individuele besluiten en koppelt daar alle gangbare gevolgen aan vast (geen voorafgaand advies Raad van State, mogelijkheid tot publicatie in Belgisch Staatsblad bij uittreksel, individuele betekening van de zakelijkrechthouders en de gebruikers (van het onroerend goed en van de eventuele cultuurgoederen)). De rechtsgevolgen van een bescherming of van een wijziging of opheffing die zich specifiek naar een zakelijkrechter richten, treden dan ook pas in werking vanaf de dag van de kennisgeving van de wijziging of opheffing.

De individuele kennisgeving aan de zakelijkrechthouders in uitvoering van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, voorziet nog een aantal relevante verplichtingen. Zo moeten de zakelijkrechthouders:

- de gebruikers van het onroerend goed en de zakelijkrechthouders van de cultuurgoederen op hun beurt individueel op de hoogte te brengen per beveiligde zending,
- de administratie schriftelijk op de hoogte brengen van eventuele verkoop, overdracht van het eigendomsrecht of overdracht van een ander zakelijk recht waarbij de nodige bewijsdocumenten zijn gevoegd (de nieuwe zakelijkrechthouders worden op hun beurt individueel van de wijziging of opheffing op de hoogte gebracht),
- eventueel de erfgoedwaarden die verloren gaan, registreren en documenteren,
- eventueel het beschermde goed verplaatsen of onderdelen met erfgoedwaarde in een erkend onroerendergoeddepot plaatsen.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2014 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten (het 'Uitvoeringsbesluit complexe projecten') bevat geen bepalingen in verband met individuele aanschrijving in geval van wijziging of opheffing van beschermingsbesluiten. Het opnemen van een wijziging of opheffing van een beschermingsbesluit binnen een projectbesluit wijzigt evenwel niks aan de aard van die beslissing over de bescherming

en de noodzaak tot individuele kennisgeving. De Raad van State haalde al aan dat een projectbesluit zowel verordenende als individuele beslissingen kan bevatten. Het is dan ook essentieel dat ook in deze gevallen, waarbij een beschermingsbesluit wordt voorlopig of definitief gewijzigd of opgeheven door een (ontwerp van) projectbesluit, voorzien wordt in een gelijkwaardige individuele kennisgeving. Dit is evenwel niet voorzien in de huidige regeling met betrekking tot complexe projecten.

In geval een beschermingsbesluit wordt gewijzigd of opgeheven door middel van een (gewestelijk) ruimtelijk uitvoeringsplan is dit wel voorzien. (zie art. 2.2.10, §2, derde lid, en art. 2.2.11, vierde lid, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening)

Gelet op het belang van een gelijkwaardige behandeling, ongeacht het traject wordt doorlopen (Onroerenderfgoeddecreet, gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan of projectbesluit), wordt met dit wijzigingsbesluit expliciet voorzien in een individuele kennisgevingsplicht in geval van de wijziging of opheffing van beschermingsbesluiten via de procedure van het decreet complexe projecten. Artikel 2, 2°, van dit wijzigingsbesluit voorziet hiervoor een aanpassing in artikel 28 van het Uitvoeringsbesluit complexe projecten naar aanleiding van het ontwerp projectbesluit. Artikel 4, 2°, doet hetzelfde (wijziging artikel 47) na het definitief projectbesluit.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat een wijziging of opheffing van beschermingsbesluiten ook mogelijk is bij een projectbesluit van de gemeenteraad of de provincieraad, voor zover het projectbesluit wordt bekrachtigd door de Vlaamse Regering (art. 41, tweede lid van het decreet van 25 april 2014).

In het kader van complexe projecten is de procesverantwoordelijke de door de bevoegde overheid aangewezen verantwoordelijke voor de formele processtappen tijdens de verkennings-, onderzoeks-, uitwerkings- of uitvoeringsfase van het complexe project. Het is dan ook logisch dat deze eveneens verantwoordelijk is voor de (bijkomende) individuele kennisgevingen.

Technische wijzigingen

- Artikel 1 verduidelijkt in artikel 22 van het Uitvoeringsbesluit complexe projecten dat het openbaar onderzoek over het ontwerp van voorkeursbesluit eveneens betrekking heeft op het ontwerp van MER. Op die manier wordt aangesloten bij de regeling i.v.m. het openbaar onderzoek over het projectbesluit.
Eveneens wordt verduidelijkt dat de terinzagelegging in het gemeentehuis tijdens het openbaar onderzoek zowel analoog als digitaal kan gebeuren.
- Artikel 2, 1° betreft een legistische aanpassing ingevolge de inwerkingtreding van het Vlaamse Onteigeningsdecreet van 24 februari 2017.
- Artikel 3 betreft een afstemming tussen artikel 41 en 48 van het Uitvoeringsbesluit complexe projecten i.v.m. de websites waarop publicaties moeten gebeuren.
- Door middel van artikel 4, 1° wordt in artikel 47 de vormvereiste van beveiligde zending geschrapt voor wat betreft de kennisgeving van het definitief vastgestelde voorkeursbesluit respectievelijk projectbesluit aan de adviesinstanties. Dergelijke vormvereiste inzake kennisgeving tussen overheidsinstanties is buiten proportie en niet noodzakelijk. Op die manier wordt afgestemd met de procedure voor ruimtelijke uitvoeringsplannen die evenmin voorziet in een beveiligde zending aan adviesinstanties. (cfr artikel 2.2.11 VCRO voor wat betreft gewestelijke RUP's)
- Tenslotte brengt artikel 5 een verduidelijking aan in artikel 48 dat de terinzagelegging van het definitief vastgestelde voorkeursbesluit en projectbesluit zowel analoog als digitaal kan.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

Voorliggend besluit heeft geen andere weerslag op:

- de begroting van de Vlaamse Gemeenschap,
- het personeelsbestand of de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap,
- de lokale besturen

dan de weerslag aangegeven in de nota bij het op 30 april 2021 goedgekeurde ontwerp van besluit.

4. ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De Raad van State heeft advies nr. 69.330/1 uitgebracht op 1 juni 2021.

Onder punt 3.1 van dit advies stelt de Raad van State de vraag of artikel 2, 2°, van het ontwerp van besluit wel rechtsgrond kan ontlenen aan artikel 24, § 1, laatste lid, van het decreet van 25 april 2014, nu niet wordt bepaald dat de procesverantwoordelijke deze individuele kennisgeving verstuurt voor de aanvang van het openbaar onderzoek. Deze vereiste wordt wel opgelegd voor de individuele kennisgevingen voorgeschreven bij het reeds bestaande artikel 28 van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2014. De Raad van State vraagt om de tekst aan te passen zodat eruit blijkt dat de voorschriften passen in de thans geldende procedure voor het openbaar onderzoek.

De ontworpen bepaling in artikel 2, 2°, conformeert zich aan de kennisgeving voorzien in artikel 6.2.3 van het Onroerend Erfgoeddecreet van 12 juli 2013 en in artikel 2.2.10, §2, VCRO wat betreft gewestelijke RUP's. Het is bijgevolg wel degelijk de bedoeling om ook bij de procedure voor complexe projecten, deze bijkomende individuele kennisgeving te versturen voor de aanvang van het openbaar onderzoek. Dit wordt verduidelijkt in de tekst.

Onder punt 3.2 van het advies stelt de Raad van State dat voor artikel 4, 2° van het ontwerp van besluit rechtsgrond moet worden gezocht in artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen gelezen in samenhang met het decreet van 25 april 2014. De rubriek 'Rechtsgronden' in de aanhef van het besluit werd in die zin aangevuld.

Daarnaast stelt de Raad van State de vraag of het ontworpen artikel 47, vierde en vijfde lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2014 aan dezelfde bepalingen rechtsgrond kan ontlenen. Deze bepalingen leggen verplichtingen op aan de eigenaar, de blote eigenaar, de erfpachthouder, de opstalhouder en de leasinggever van de beschermde onroerende goederen, terwijl de individuele kennisgeving aan deze personen niet is opgenomen in de opsomming van artikel 27, §2, van het decreet van 25 april 2014.

Het ontworpen artikel 47, vierde en vijfde lid, doet niet meer dan zich confirmeren aan de kennisgeving voorzien in artikel 6.2.3 van het Onroerend Erfgoeddecreet van 12 juli 2013 en in artikel 2.2.11, laatste lid, VCRO wat betreft gewestelijke RUP's. Hiervoor kan wel degelijk rechtsgrond worden gevonden in artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen gelezen in samenhang met het decreet van 25 april 2014.

In verband met artikel 1, 1° van het ontwerp van besluit brengt de Raad van State haar advies 57.671/1/V van 14 augustus 2015 over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 'tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de

omgevingsvergunning' in herinnering. In dit advies wordt gesteld dat het ter inzage leggen van stukken in het kader van een openbaar onderzoek aan derden-belanghebbenden de mogelijkheid moet bieden voldoende inzicht te krijgen zodat zij op nuttige wijze hun bezwaarrecht kunnen uitoefenen. Daarbij moet worden gewaarborgd dat een louter digitale terinzagelegging gepaard gaat met maatregelen die het effectief mogelijk maken voor iedereen, ook voor personen die onvoldoende vertrouwd zijn met die digitale raadpleging, om een voldoende inzicht te krijgen in het beoogde project, zodat zij hun opmerkingen en bezwaren met kennis van zaken kenbaar kunnen maken. Dit kan uitdrukkelijk worden voorgeschreven in de ontworpen bepaling, maar er moet in elk geval in de praktijk op worden toegezien bij de terinzagelegging.

Het ontworpen artikel 22, §1 laat toe om, tijdens het openbaar onderzoek, de vereiste documenten 'analoog of digitaal' ter inzage te leggen in het gemeentehuis van de betrokken gemeenten. Dergelijke regeling is ook voorzien in het kader van de procedure omgevingsvergunning. De 'digitale' terinzagelegging gebeurt door het aanbieden van de mogelijkheid tot digitale consultatie van het dossier. Gemeentebesturen organiseren regelmatig openbare onderzoeken op deze manier en beschikken over de vereiste ervaring en expertise om er in de praktijk op toe te zien dat ook personen die niet vertrouwd zijn met digitale raadpleging toch een voldoende inzicht krijgen in het beoogde project, zodat zij hun opmerkingen en bezwaren met kennis van zaken kenbaar kunnen maken .

5. VERDER TRAJECT

Voorliggend ontwerpbesluit wordt na definitieve goedkeuring overgemaakt voor publicatie in het Belgisch Staatsblad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse artikelen van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2014 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten, wat betreft individuele kennisgevingen;
- 2° de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR